Contributed by Eric Toussaint
maandag, 01 januari 2007 - Last Updated maandag, 28 mei 2007

Vijftig jaar geleden stierf dus Stalin, een man die verantwoordelijk mag geacht worden voor de slachtpartij tegen zowat heel het oorspronkelijk kader van bolsjevistische partij. Heel de ploeg van Lenin uit 1917 werd via listen en schijnprocessen uitgemoord door de nieuwe machthebbers: een laag van bureaucraten wiens persoonlijke voordelen de bovenhand haalden na de dood van Lenin. We laten op deze vijftigste verjaardag een speciale commentator aan het woord: Vladimir Illich Oeljanov, beter bekend als Lenin, die van het gevecht tegen die oprukkende bureaucratie zijn laatste gevecht maakte.

"Stalin is te brutaal en deze tekortkoming wordt onduldbaar voor de functie van algemeen secretaris (van de partij). Daarom stel ik de kameraden voor na te denken over middelen om Stalin van de post te verwijderen en iemand te benoemen die zich in alle omstandigheden onderscheidt door zijn superioriteit ten opzichte van Stalin, t.t.z. iemand die meer geduld heeft, loyaler is, beleefder is, minder wispelturig en meer aandacht heeft voor de kameraden." (Lenin, 4 januari 1923)

Lenins laatste strijd, alvorens door ziekte geveld te worden, was het bekampen van de bureacratisering van de bolsjevistische partij en de sovjetstaat. Om deze strijd tot een goed einde te brengen stelde hij het ontslag van Stalin voor, aangezien deze laatste zijn taak als algemeen partijsecretaris op dictatoriale wijze uitvoerde.

"Een fatale rol werd gespeeld door de spoed van Stalin in zijn ijver als administrator. Internationalisme van de zijde van de zogenaamde 'grote natie' moet niet alleen bestaan uit respect voor de formele gelijkheid van naties maar ook uit inspanningen voor een echte gelijkheid die de ongelijkheid compenseert die zich in het praktische leven manifesteert... De Georgiër (Stalin dus) minacht deze zaak. Hij lanceert minachtende beschuldigingen van "sociaal nationalisme" (terwijl hijzelf niet enkel een echte, authentieke sociaal nationalist is, maar bovendien een brutale Groot-Russische opzichter). Hij berokkent in werkelijkheid de proletarische klasse-solidariteit schade toe..." (Lenin, 30-31 december 1922)

Eén van de vele zaken waarin Stalin, om het met Lenin te zeggen, 'een fatale rol' speelde betreft dus de verhoudingen tussen Rusland en de overige republieken. Stalin, verantwoordelijke voor het nationaliteitenvraagstuk, nam een Groot-Russische, dominerende houding aan ten opzichte van de omliggende republieken. Dit was ondermeer het geval ten opzichte van Georgië, waarvan hijzelf afkomstig was. In maart 1923 stelde Lenin Trotski voor een blok te vormen om de verdediging op te nemen van de Georgische communisten en Stalin een nederlaag toe te dienen op het Centraal Comité dat in april van hetzelfde jaar diende plaats te grijpen.

"Ik verzoek u met aandrang de verdediging van de Georgische zaak op het Centraal Comité op te nemen. Deze zaak bevindt zich momenteel onder de "vervolging" van Stalin en Dzerjinski en ik kan niet vertrouwen in hun onpartijdigheid, het omgekeerde is waar." (Brief van Lenin aan Trotski, 5 maart 1923)

Lenin voert een waar offensief tegen Stalin. Na van Trotski een positief antwoord te hebben ontvangen, schrijft hij naar de Georgische communisten om hen van zijn steun te verzekeren.

"Beste kameraden, ik volg jullie zaak met heel mijn hart., verafschuwd door de onbeschoftheid van Ordjonikidze en de medeplichtigheid van Stalin en Dzerjinski. Ik bereid een aantal nota's voor en een uiteenzetting." (Lenin, 6 maart 1923)

Op 7 maart krijgt Lenin een hevige beroerte en op 10 maart is de helft van zijn lichaam verlamd. Hij zal nooit zijn spraakvermogen terugkrijgen. Elf maanden later, op 21 januari 1924, overlijdt hij. Lenin stelde zich de verwijdering van Stalin van zijn post tot doel, als één van de maatregelen om de bureaucratische ontaarding van de partij te voorkomen. Ook al slaagde hij hier niet in, toch kan men hem niet de verantwoordelijkheid voor het stalinisme in de schoenen schuiven. Hij stelt het

bureaucratische moeras aan de kaak waarin de revolutie vanaf 1920 verzinkt. In 1922 verklaart hij op het elfde partijcongres:

"Indien we de bureaucratische machine bekijken, kunnen we ons de vraag stellen wie leidt en wie wordt geleid? Ik twijfel er sterk aan dat we kunnen zeggen dat de communisten leiden. De waarheid is dat zij het niet zijn die leiden. Ze worden geleid."

Lenins opvattingen over het in te stellen politieke systeem staan in schril contrast met de stalinistische bureaucratische karikatuur. Hem van dit laatste het vaderschap toebedelen is een historische vervalsing. Wat zegt Lenin zelf over de socialistische democratie:

"Het middel om uit het parlementarisme te treden bestaat niet uit het vernietigen van de representatieve organen en het verkiezingsprincipe. Wel uit het omvormen van deze praatbarakken tot optredende vergaderingen. Dat 'soort parlement' zal er geen zijn in de zin van de burgerlijke parlementaire instellingen. Het grote punt is dat dit soort parlement zich niet zal tevreden stellen met het invoegen van een arbeidsbewind en het toezien op de functionering van het bureaucratische apparaat, zoals Kautsky denkt. (...) Nadat ze de macht hebben gegrepen zullen de arbeiders het oude bureaucratische apparaat vernietigen tot op z'n funderingen en het vervangen door een nieuwe apparaat van arbeiders en bedienden. Om te verhinderen dat deze laatsten bureaucratiseren zullen we onmiddellijk maatregelen treffen, die door Marx en Engels grondig bestudeerd werden: 1. Verkiesbaarheid maar ook permanente afzetbaarheid, 2. Een loon dat niet hoger zal liggen dan een arbeidersloon, 3. Het instellen van maatregelen, zodat iedereen controle- en bewakingsfuncties uitoefent, zodat iedereen voor even 'bureaucraat' wordt en hierdoor niemand bureaucraat kan worden." (Lenin, Staat en revolutie)

Over neergehaalde beelden

Lenin sprak zich nadrukkelijk uit tegen elke vorm van personencultus. Hij verwierp elke poging om beelden ter ere van zijn persoon op te trekken. Hij weigerde steden om te dopen naar namen van bolsjevistische leiders. Hij wilde zoals elke sovjetburger begraven worden. De monumenten die tijdens zijn leven werden opgetrokken waren opgedragen aan revolutionairen en progressieven uit de geschiedenis van de mensheid. Zo vindt men aan de voet van het Kremlin een obelisk waarin namen gegraveerd staan van o.a. Spartakus, Bakoenin en Proudhon. Men vindt er geen enkele bolsjevistische leider. Dat was Lenin ten voeten uit: een revolutionair die een pluralistische visie had op de bijdragen van verschillende stromingen en individuen aan de geschiedenis. Niemand zou het in zijn hoofd hebben gehaald Lenin te overtuigen om bolsjevistische leiders postuum te kanoniseren of erger nog, tijdens hun leven, zoals Stalin met zichzelf deed.

Toen Lenin leefde is er nooit sprake geweest van leninisme of marxisme-leninisme. Lenin beschouwde zich als revolutionair, marxist, bolsjeviek, internationalist... Voor hem waren dat synoniemen. De beelden van Lenin, de personencultus, de naamsverandering van Petrograd in Leningrad, de bouw van het mausoleum, de uitvaardiging van het "leninisme"... dit alles werd na zijn dood tegen zijn strikte wil in gerealiseerd. Het "leninisme" als nieuwe obscurantistische godsdienst van de sovjetstaat en de CPSU is het product van de door Stalin aangevoerde bureaucratie.

In naam van het "leninisme" heeft Stalin in de jaren 1922 en 1923 eerst de bolsjevistische partij in een wurggreep genomen, vervolgens heeft hij die partij de hersens ontnomen, om in de jaren 30 de definitieve doodsteek toe te brengen door de voltallige leiding van 1917 fysiek te liquideren en méér dan een miljoen leden van de communistische partij uit te moorden.

In tegenstelling tot wat de burgerlijke geschiedschrijvers ons willen doen geloven alsook in tegenstelling met de versie van de laatst overgebleven stalinisten, gaapt er dus een diepe kloof tussen de opvattingen van de bolsjevieken en de doelstellingen van de Russische revolutie enerzijds en de stalinistische dictatuur anderzijds